

Світанок перед Жнивами

КУПИТИ

Про книгу

Геймітч Абернеті живе зі своєю овдоволю матір'ю та молодшим братом Сідом у 12 дистрикті, найбільшій з регіонів у тоталітарному Панемі. Хлопцеві скоро буде шістнадцять, і як завжди його день народження припадає на Жнива — процес відбору трибутів для Голодних ігор, жорстокого покарання за невдале повстання 50 років тому. І цього разу Капітолій вимагає від дистриктів чотири людини замість двох, тож у жителів тепер ще більше причин для страху. Дівчина Геймітча вірить, що колись землі Панему будуть вільні, але хлопець змирився з цим устроєм. Він сподівається, що йому пощастить уникнути жахливої участі, адже з Голодних ігор повернутися додому живим може лише один учасник. Спершу здається, що лиха доля оминула Геймітча, проте несподівано все летить шкереберть, й тепер хлопцю доводиться думати про перемогу, адже це єдиний шлях вижити.

Зміст

Частина 1	
День народження	13
Частина 2	
Шибеник	159
Частина 3	
Плакат	289
Епілог	422
Подяки	424

Уся пропаганда є брехнею, навіть коли кажуть правду. На мою думку, це не має значення, якщо людина знає, що вона робить і чому.

Джордж Орвелл

*Правда, що проказана для зла,
Сильніша, ніж будь-яка брехня.*

Вільям Блейк

Тим, хто споглядає людські діла філософським оком, ніщо не видається дивовижнішим, аніж легкість, із якою масами врякують нечисленні очільники, й негласна покора, з якою люди віддають перевагу почуванням і пристрастям своїх правителів перед власними.

Замислившись, якими засобами створюється це диво, ми виявимо, що, позаяк Сила завше на боці урядованих, урядовці не мають жодної опори, крім думки. Отож урядування ґрунтується лише на думці, і ця максима поширюється як на найдеспотичніші й найвойовничіші уряди, так і на найвільніші й найпопулярніші.

Дейвід Г'юм

Теза про те, що сонце не зійде завтра, не менш осмислена й не суперечливіша, ніж твердження про те, що воно зійде.

Дейвід Г'юм

Розділ 1

— З днем народження, Геймітчу!

Народитися в день Жнив добре тим, що в день народження можна спати допізна. Далі, в принципі, буде тільки гірше. Звільнення від уроків не компенсує жаху, що його викликає жеребкування. І навіть якщо його переживаєш, якось не хочеться жерти торт, коли вже бачив, як двох дітей тягнуть до Капітолію на забій. Я перекочуюсь і натягаю ковдру на голову.

— З днем народження! — Десятирічний братик Сід трусить мене за плече.
— Ти сказав, щоб я був тобі за півника. Сказав, що хочеш піти до лісу на світанку.

Це правда. Я сподіваюся закінчити свою роботу до церемонії, щоб другу половину дня присвятити тому, що люблю найбільше: марнуванню часу й посиденькам зі своєю дівчиною, Ленор Дав. Через мою маму тішитись як першим, так і другим непросто, бо вона регулярно заявляє, що для мене немає заважкої, надто брудної чи закладної роботи й навіть найбідніші люди можуть нашкодити кілька мідяків, аби перекинути своє горе на когось іншого. Але, гадаю, сьогодні, коли в нас подвійне свято, вона зможе дати трохи свободи, коли я розберуся з роботою. Мої плани можуть зіпсувати лише продюсери.

— Геймітчу! — волає Сід. — Сонце встає!

— Добре, добре. Я теж уже встав.

Скочуюся з матраца на підлогу й надягаю шорти, пошиті з казенного мішка для борошна. Слова «ЛЮБ'ЯЗНО НАДАНО КАПІТОЛІЄМ» тепер викрашаються в мене на душ. В моєї мами нічого не пропадає. Вона овдовіла замолоду, коли тато загинув під час пожежі у вугільній шахті, й виростила нас із Сідом, беручи замовлення на прання й витискаючи всю можливу користь з усього на світі. Деревний попіл у кострищі ми відкладаємо, щоб зварити лужне мило. Яєчні шкаралупи перемелюємо, щоб удобрювати садок. Ці шорти колись будуть розірвані на смужки, з яких сплетуть килимок.

Я закінчую вдягатись і закидаю Сіда назад у ліжко, де він одразу заривається в клаптикову ковдру. На кухні беру шматочок кукурудзяного хліба — іменинного, кращого за шорсткий темний хліб із капітолійського борошна. Позаду мама вже розмішує палкою одяг у казані, з якого йде пара, й, напруживши м'язи, перекидає шахтарський комбінезон. Мамі всього тридцять п'ять, але від життєвих незгод на її обличчі вже з'явилися зморшки.

Мама помічає мене в дверях і витирає лоба.

— З шістнадцятиріччям. Підливка на плиті.

— Дякую, мамо.

Я знаходжу каструлю з вареними сливами й черпаю трохи, щоб намастити хліб, а тоді виходжу. Сливи днями знайшов у лісі, та можливість з'їсти їх гарячими в цукрі — це приємна несподіванка.

— Наповни сьогодні цистерну, — каже мама, коли я проходжу повз неї.

У нас є холодна вода в крані, але тече вона тоненькою цівкою, якою навіть відро треба наповнювати сто років. Є особлива бочка з чистою дощовою водою, за яку мама бере додаткову плату, бо одяг, випраний у ній, м'якший, але здебільшого вона пере у воді з нашого колодязя. Воду доводиться качати й носити, тож наповнювати цистерну навіть із допомогою Сіда треба дві години.

— А це не може зачекати до завтра? — питаю.

— Вода закінчується, а в мене ще ціла гора прання, — відповідає мама.

— Тоді сьогодні по обіді, — кажу я, намагаючись приховати досаду. Якщо Жнива закінчатся до першої й цього річ у жертву принесуть не нас, я можу закінчити з водою до третьої та встигнути побачитися з Ленор Дав.

Туман огортає ковдрою побиті сірі хатинки Пласту, неначе хоче їх захистити. Це заспокоювало б, якби то там, то тут не лунали крики дітей, за якими ганяються у снах. За останні кілька тижнів, поки П'ятдесяті Голодні Ігри наближалися, ці звуки почастишали, як і тривожні думки, які я силкуюся стримувати. «Друга Поверть Приборкання. Вдвічі більше дітей». Нема чого хвилюватися, кажу собі, ти з цим нічого не вдієш. «Наче двос Голодних Ігор водночас». На результат Жнив і на те, що буде після них, ніяк

не вплинути. Тож не підживлюй страшних снів. Не дозволяй собі панікувати. Не роби Капітолію таких подарунків. Він уже забрав достатньо.

Я йду безлюдною вулицею, заповненою вугіллям, до пагорба, на якому лежить шахтарське кладовище. На схилі безладно стирчать неоковирні мітки. Всілякі — від надгробків, на яких вирізьблено імена й дати, до дерев'яних дощок, із яких лушиться фарба. Мій тато похований на родинній землі. Купка Абернеті лежить під одним вапняковим надгробком на всіх.

Швидко подивившись, чи не бачить хтось (тут узагалі мало хто буває, тим паче на світанні), я проповзаю під парканом у ліс за межами Округу 12 і крокую до гуральні. Гнати горілку з Гетті Міні — діло сумнівне, але порівняно з нищенням щурів або чищенням нужників це просто свято. Вона очікує від мене сумлінної роботи, але й сама працює сумлінно і, хоч їй уже навіть не шістдесят, може зробити більше, ніж удвічі молодша людина. В неї чимало чорної роботи. Треба збирати хмиз, тягати зерно, заносити повні пляшки й виносити назад порожні, щоб наповнити знову. Тут у гру вступаю я. Я правлю Гетті за мула.

Я зупиняюся біля місця, яке ми називаємо складом, — ділянки голої землі, схованої під низько навислим гіллям верби. Тут Гетті лишає запаси. На мене чекають два двадцятип'ятифунтові мішки дробленої кукурудзи, і я закидаю по одному на кожне плече.

Десь із пів години йду до гуральні, а там бачу Гетті, яка пореється коло горщика із суслем біля решток невеличкого багаття.

Гетті простягає мені свою дерев'яну ложку з довгою ручкою.

— Може, розмішаєш?

Я кидаю мішки з кукурудзою під навісом, де ми зберігаємо запаси, й переможно знімаю ложку.

— Ого, підвищення!

Мені ще не дозволялося працювати із суслем. Може, Гетті починає вчити мене на свого партнера. Якби ми вдвох цілоденно гнали горілку, їй виходило б більше, а Гетті ніколи не вдається задовольнити попит, навіть на своє пійло з капітолійського зерна, від якого сльозяться очі. Особливо на нього, бо воно дешеве, по кишені шахтарям. Гарний товар купують недисципліновані солдати, себто миротворці, й міські багатії. Але

готування самогону порушує з десяток різних законів, і досить з'явитися новому Головному Миротворцю — такому, який сам не любитиме хильнути міцного, — щоб ми потрапили в колодки або й гірше. Робота в шахті не проста, та за неї не вішають.

Поки Гетті складає пінтові пляшки з горілкою в устелений мохом кошик, я сідаю навпочіпки й раз у раз помішую сусло. Коли воно трохи остигає, заливаю його у глибоке відро, і Гетті додає дріжджі. Я ставлю сусло під навіс, щоб забродило. Сьогодні Гетті нічого не переганяє, бо не хоче ризикувати: дим може привернути увагу, якщо туман розвіється. Наші місцеві миротворці, може, й стараються не помічати Геттіну гуральню та ятку в Печі, старому складі, що править нам за чорний ринок, але вона боїться, що нас помітять із повітря їхні капітолійські колеги, які низько літають на замаскованих екранопланах. Заносити пляшки сьогодні теж не доведеться, тож мені доручено нарубати дров на тиждень. Поповнивши запаси, я питаю, що ще треба зробити, і Гетті просто хитає головою.

Гетті добулася від мене симпатії, раз у раз підкидаючи чайові. Не видаючи платню — ту вона напряду віддає моїй мамі, — а нищечком підсовуючи маленькі даруночки. Пригорщу дробленої кукурудзи, яку можна віднести Ленор Дав для її гусей, пакетик дріжджів, який можна обміняти в Печі, а сьогодні — пінту горілки для мене особисто. Гетті всміхається, показуючи зламані зуби, й каже:

— З днем народження, Геймітчу. Гадаю, як ти досить дорослий, щоб її гнати, то й досить дорослий, щоб її пити.

Я мушу погодитись і, хоча сам непитущий, радий отримати пляшку. Її легко можна продати, обміняти чи, може, передати дядькові Ленор Дав, Клеркові Карміну: може, тоді він стане до мене прихильнішим. Син пралі — то начебто людина нешкідлива, та колись ми, Абернеті, славилися своїм бунтарством і від нас, певно, досі відгонить крамолою, лячною й такою ж звабливою. Після смерті батька пішли чутки, буцімто пожежа не була нещасним випадком. Одні кажуть, що він загинув, виводячи шахту з ладу, інші — що з його бригадою розібралися великі капітолійські цабе через баламутство. Тож проблема може бути в моїй рід ні. Клерк Кармін, звісно, не любить миротворців, але він і не схильний рватися з їхнього ланцюга. А

може, йому просто не до вподоби, що його небога лигається з самогонником, дарма що це стабільна робота. Що ж, хай які на те причини, він рідко вдостоює мене більше ніж напруженим кивком, а ще якось сказав Ленор Дав, що такі, як я, вмирають молодими, і це, здається, була не рекомендація.

Я імпульсивно обіймаю Гетті, і вона зойкає.

— Ой, та годі вже. Ти досі упадаєш за тією дівкою з Гурми?

— Ну, стараюся, — кажу я й сміюся.

— То піди позаймай її. Сьогодні ти мені вже не треба.

Вона висипає мені в руку пригорщу дробленої кукурудзи й відганяє мене жестом. Я кладу кукурудзу в кишеню й тікаю, поки Гетті не встигла передумати щодо найкращого свого дарунка — несподіваної перерви з дівчиною. Знаю, мабуть, треба податися додому й заходитися наповнювати цистерну, але не можу встояти перед думкою про кілька швидких поцілунків. Сьогодні в мене день народження й бак нарешті може зачекати.

Коли я біжу лісом на Леваду, туман починає розвіюватися. Більшість людей кажуть, що Левада гарна, та Ленор Дав називає її подругою засуджених, бо вона може сховати від миротворців. Вона схильна дивитися на все похмуро, та, може, цього й слід очікувати від тієї, кого назвали на честь мертвячки. Ну, наполовину — на честь мертвячки Ленор із того старого вірша, а наполовину — на честь відтінку сірого, як я дізнався того ж дня, коли її зустрів.

То було восени після мого десятиріччя, і тоді я вперше прослизнув під парканом, що оточує наш округ. До того мене лякали як закон, так і загроза диких хижаків — вони рідкісні, але трапляються. Врешті мене вмовив мій другяка Бердок, заявивши, що постійно це робить, у цьому нічого такого нема, а якщо вмієш ла-зити, ще можна знайти яблука. А я вмів лазити й дуже любив яблука. До того ж він був молодший за мене, тож мені здалося, що інакше я відчую себе великим дрефлом.

— Хочеш дещо почути? — запитав Бердок, коли ми рушили вглиб лісу. Він закинув голову назад і заспівав своїм неймовірним голосом. Високим і гарним, як у дорослої жінки, але чистішим, без тремтіння. Все неначе застигло, а тоді переспівниці почали співати те саме. Я знав, що вони

співають для інших птахів, але досі не чув, щоб вони співали для людини. Це добряче вражає. Але тут Бердокові на голову гепнулось яблуко, і він замовк.

— Хто це верещить на моїх птахів? — запитав дівчачий голос. І вона знайшлася футів за двадцять над нами — розтягнулася на гілці так, наче там жила. Волосся зібране у криві кіски, ніжки босі, брудні. Вона їла яблуко й тримала в руці маленьку книжку в ганчір'яній палітурці.

Бердок схилив голову набік і засміявся.

— Привіт, кузинко. Тебе пускають сюди саму? Мене — аж ніяк.

— Ну, я тебе не бачила, — відповіла вона.

— Я тебе теж. А скинь нам дещицю, га?

Вона у відповідь стала на своїй гілці й застрибала, обсипаючи нас яблуками.

— Стривай, у мене біля лука є мішок, — Бердок відбіг. Вона з'їхала з гілля й зіскочила на землю. Вона не була кузиною Бердокові Евердіну, та я знав, що в нього є далекі родичі з маминого боку. Бачив її в школі — думав, вона трохи соромиться, та не знав її й тому не говорив із нею. Вона ж, схоже, не квапилася змінити ситуацію — стояла собі на місці й оглядала мене, доки я не порушив мовчання.

— Я Геймітч.

— Я Ленор Дав.

— Дав, як голуб?

— Ні, як колір голуба, сизий.

— А що це за колір?

— Як у голубів.

Від цього мені пішла обертом голова, та й, певно, так і не заспокоїлася. Невдовзі у школі Ленор Дав жестом покликала мене до пошарпаного словника й показала: «Сизий. Темно-сірий із синюватим по-лиском; сіро-голубий». Її колір. Як у птаха. Її ім'я.

Після того я почав зауважувати в ній то те, то те. Як її полинялі комбінезони й сорочки приховують барвисті плями: з її кишені визирала яскраво-блакитна хустинка, а до манжета середини була пришита малинова стрічка. Як вона швидко закінчує уроки, але не галасує через це, а просто

дивиться у вікно. Потім зауважив, як її пальці ворухнуться, тиснуть на уявні клавіші. Грають пісні. Одна нога вислизнула з черевичка, п'ятка в панчосі беззвучно відбиває ритм об дерев'яну підлогу. Музика у неї в крові, як у всіх гурмівців. Але вона не така, як вони. Її менше цікавлять гарні мелодії й більше — небезпечні слова. Ті, які ведуть до бунтарства. Ті, за які її двічі арештовували. Тоді їй було всього дванадцять, і її відпустили. Тепер так не вийшло б.

Діставшись Левади, я прослизаю під парканом і ненадовго спиняюся, щоб перевести дух і надивитись, як Ленор Дав сидить на своєму улюбленому камені. Сонячне світло підкреслює рудуватий відтінок її волосся, вона схиляється над старезним клавішним акордеоном. Обережно видобуває зі старого, хрипкого інструмента мелодію — грає серенаду для десятка гусей, що пасуться на траві. Її голос тихий і принадний, як місячне сяйво.

Тих вішають, а тих шмагають,
Коли гусей ті викрадають,
Та не карають тих ніде,
Хто вигін у гусей краде.

Слухати її спів — рідкісна насолода, бо вона ніколи не співає прилюдно. Як і всі гурмівці. Її дядьки, правду кажучи, більше музиканти, ніж співаки, тож вони просто грають мелодії й дають співати слухачам, якщо ті бажають. А Ленор Дав так насправді більше до вподоби. Вона каже, що надто боїться співати на людях. Їй горло стискається.

Клерк Кармін та інший її дядько, Там Бурштин, виховували Ленор Дав, відколи її мама вмерла при пологах, бо її тато завжди був постаттю загадковою. Вони їй не кровна рідня, бо вона з Бердів, але Гурма дбає про своїх. Вони домовилися з мером, у чиєму домі стоїть єдине справжнє піаніно в Окрузі 12. Ленор Дав може вправлятися на ньому, якщо час від часу гратиме на вечерях чи зборах. Тоді на ній полиняла зелена сукня, волосся перев'язане стрічкою

кольору слонової кістки, а губи підмальовані жовто-гарячим. Коли її сімейство виступає за гроші десь в Окрузі 12, вона задовольняється тим інструментом, на якому грає зараз і який зве своєю музичною скринькою.

Як хтось із нас бере чуже,
То від закону не втече.
Вельможі теж беруть у нас,
Та це він терпить повсякчас.

Цю пісню дядьки не дозволяють їй грати в домі мера. Та й навіть під час виступів десь в Окрузі 12. Є небезпека, що хтось упізнає слова й почне колотнечу. Надто вже вони бунтарські. І я мушу сказати, що згоден із Клерком Карміном і Тамом Бурштином. Навіщо самим лізти в халепу? В неї можна вскочити й так, не лізучи туди.

Бідняк не утече й бігом,
Якщо порушить він закон,
Але усі спокійно сплять,
Хто може той закон писать.

Я проглядаю Леваду. Вона усамітнена, та ми знаємо, що очі є всюди. І зазвичай до очей додається пара вух.

На вигоні гуся візьми —
І вже не оминеш тюрми,
Та вигін сам собі, мабуть,
Гусак той має повернуть.

Ленор Дав якось пояснила мені, що вигін — це земля, якою могли користуватися всі. Іноді миротворці просто так виганяють її й гусей із Левади. Вона каже, що це — лише чайна ложечка біди в річці кривди. Вона мене бентежить, а я один з Абернеті.

Кілька гусей шиплять, сповіщаючи про мій прихід. Обличчя Ленор Дав — перше, яке вони бачили, вилупившись, і вони не люблять нікого, крім неї. Та позаяк у мене є кукурудза, сьогодні вони мене потерплять. Я кидаю кукурудзу подальше, щоб відігнати охоронців Ленор, і нахиляюся до неї з поцілунком. А тоді цілую її знов. І знов. А вона цілує мене сама.

— З днем народження, — каже вона, коли ми відсапуємося. — Думала, побачу тебе лиш опісля. Вона має на увазі «після Жнив», але я не хочу про них говорити.

— Гетті відпустила мене раніше, — кажу їй. — Ще й оце дала — подарунок на свято, — витягаю пляшку.

— Ну, її неважко буде обміняти. Тим паче сьогодні. — Сьогодні — день, коли напивається найбільше людей, якщо не брати до уваги Нового року. — Четверо дітей... Багато родин постраждає.

Либонь, ми таки про це поговоримо.

— Усе буде гаразд, — кажу я. Звучить якось нещиро.

— Ти насправді в це не віриш, авжеж?

— Мабуть, не вірю. Але намагаюся. Бо Жнива відбудуться, хай у що я вірю. Це така ж певна річ, як те, що завтра зійде сонце.

Ленор Дав хмуриться.

— Ну, немає жодних доказів, що це станеться. Не можна сподіватися, що щось станеться завтра, просто тому, що це ставалося в минулому. Це хибна логіка.

— Справді? — кажу я. — Взагалі-то, якось так люди й планують своє життя.

— І це теж наша проблема. Ми думаємо, що щось є неминучим. Не віримо в можливість змін.

— Мабуть, так. Але я, правду кажучи, не можу уявити, як завтра не зійде сонце.

Вона роздумує над відповіддю, і між її бровами утворюється складка.

— А можеш уявити, як воно сходить у світі без Жнив?

— Не на мій день народження. В мене жоден із них не обходився без Жнив.

Я намагаюся відвернути її увагу поцілунком, але їй кортить до мене достукатися.

— Ні, послухай, — серйозно каже вона. — Задумайся. Ти кажеш: «Сьогодні мій день народження, і сьогодні Жнива. Торік на мій день народження теж були Жнива. Отже, щороку на мій день народження будуть Жнива». Але звідки тобі про це знати? Ну, тобто ще п'ятдесят років тому Жнив узагалі не існувало. Назви мені одну серйозну причину, чому вони й далі мають відбуватися, бо того дня в тебе просто день народження.

Як на дівчину, що прилюдно поводить себе тихо, віч-на-віч вона страшенно балакуча. Іноді за її думкою важко встигнути. Якщо Ленор Дав щось пояснює, то завжди терпляче, в жодному разі не зверхньо, але, можливо, для мене вона просто занадто розумна. Бо хоч уявити світ без Жнив — гарна ідея, я якось не розумію, як він може виникнути. Вся влада належить Капітолію, і крапка.

— Я не сказав, що вони лише через мій день народження. Я сказав... — А що я сказав? Уже й не згадаю. — Вибач, перестав за тобою встигати.

У неї витягується обличчя.

— Ні, це ти вибач. Сьогодні в тебе таки день народження, а я тут розводжуся про казна-що, — вона порпається в кишені й простягає маленький пакуночок, загорнутий у клаптик сизої тканини й перев'язаний плямисто-зеленою, як її очі, стрічкою. — З днем народження. Це Там Бурштин зробив. Я обміняла яйця на метал і допомогла йому з оформленням.

Там Бурштин не лише шикарно грає на мандоліні, а й найкраще в Окрузі 12 кує вручну. Він саме той коваль, до якого треба йти по нові примочки чи з поламаними деталями старих машин. У Бердока є від нього десяток наконечників для стріл, які він береже, мов зо-лото, а деякі заможні люди в місті мають прикраси, які він буквально виготовив із золота чи срібла, розтопивши й переробивши їхні фамільні цінності. Не уявляю, що він зробив би для мене, та радо розв'язую бант.

Що за штука падає мені на долоню, стає зрозуміло не відразу. Це тонка смужка металу в формі літери С. Поки я розглядаю барвистих тваринок, що розвернулися мордами до отвору, мої пальці самі собою беруться за вигнуту

задню частину. Голова змії сичить на дзьоб якогось довгошийого птаха. Я розправляю долоню й бачу, що їхні емальовані луска й пір'я тягнуться вздовж усієї прикраси, доки не зливаються так, що їх стає неможливо розрізнити. За кожною головою приварено по маленькому колечку. Може, для ланцюжка?

— Гарне, — кажу я. — Це треба носити, так?

— Ну, ти знаєш, що я люблю, коли краса корисна, — загадково відповідає Ленор Дав. Хоч-не-хоч доводиться роздумувати самотужки.

Я кручу подарунок у руці, а тоді знову беруся за «С», цього разу накривши пальцями голови тварин. І тут розумію, для чого він треба. Його гладенький сталевий край не просто декоративний.

— Це кресало для кременю, — здогадуюсь я.

— Ну звісно! Тільки кременю для нього не треба. Підійде будь-який камінь, який нормально іскрить, — наприклад, кварц.

У нас удома є старе, побите кресало, що передавалося в спадок у маминій родині. Тьмяне й негарне. Мама довгими зимовими вечорами змушувала мене вправлятися з ним, доки я не навчився впевнено розпалювати вогонь, щоб не треба було марнувати гроші на сірники. Заощадити - це все одно що заробити.

Я проводжу пальцем по гарно обробленому металу на пернатій шії.

— Не хотів би його зіпсувати.

— Не зіпсуєш. Воно для цього й зроблене, — Ленор Дав торкається голови змії, а тоді — голови птаха. — Їх непросто зламати. Вони живучі.

— Я в захваті. — Я обдаровую її довгим лагідним поцілунком. — А ти, як на мене, вогінь.

«Вогінь» кажуть у Гурмі, але цей вислів наш. Зазвичай він викликає в Ленор Дав усмішку, та зараз вона цілковито серйозна.

— Ти теж.

Ми цілуємося, доки я не відчуваю смак солі. Чому, питати не треба.

— Послухай, усе гаразд, — запевняю я її. — У нас усе буде добре. — Вона киває, та сльози течуть далі. — Ленор Дав, ми переживемо цей день, так само як торік і позаторік, а врешті переростемо це.

— Насправді ні, — з гіркотою каже вона. — Як і всі у Дванадцятому. Капітолій робить так, щоб Голодні Ігри в'їдалися нам у мізки, — злегка стукає по пляшці. — Либонь, Гетті гарно обрала собі справу. Допомагає людям забувати.

— Ленор Дав! — Клерк Кармін не репетує, та голос у нього розноситься сам собою, коли в цьому й немає потреби. Він стоїть на краю Левади, захвавши кулаки в кишені полатаного комбінезона. Скрипаль, береже руки. — Час готуватися.

— Зараз, — озивається вона, витираючи очі.

Клерк Кармін нічого не каже про її стан — лише зиркає на мене так, щоб я зрозумів, що він вважає мене винним, а тоді розвертається. Він узагалі мало зважав на мене, доки в нас із Ленор Дав все не стало серйозно. Відтоді хай що я роблю, все здається якимось не таким. Якось я сказав Ленор Дав, що він, на мою думку, просто ненавидить кохання. Тоді вона розповіла, що він уже років із тридцять залишається з тим хлопаком, який заміняє розбиті вікна. Вони мусять сидіти тихо, бо тих, хто кохає інакше, можуть чіпати миротворці, звільняти з роботи, навіть арештовувати. Здавалося б, Клерк Кармін із його проблемами мав би вболівати за наше кохання — я його кохання вже точно підтримую, — та він, либонь, думає, що Ленор Дав могла б знайти когось кращого.

Вона не терпить, коли ми незгодні між собою, тож я просто кажу:

— Мені він точно подобається дедалі більше. — Від цього вона сміється так, що атмосфера змінюється. — Можу зайти опісля. Мушу дещо зробити, але десь о третій маю закінчити. Підемо до лісу, гаразд?

— Підемо до лісу. — Ленор підтверджує це поцілунком.

Вернувшись додому, я миюся холодною водою з відра й надягаю штани, в яких одружився мій тато, й сорочку, яку мама пошила з носовичків із капітолійської крамниці, в якій скуповуються шахтарі. Перед Жнивами треба принаймні спробувати гарно вдягтися. Як припрешся в лахмітті, миротворці або поб'ють тебе, або заарештують твоїх батьків, бо це — неповага до загиблих на війні капітолійців. Байдуже, що в нас теж загинуло на війні вдосталь люду.

Мама віддає мені подарунки на день народження: річний запас спіднього з мішків для борошна й новісінький цизорик, яким вона строго велить не бавитися в ножика чи якусь іншу гру, де потрібні ножі. Сід дарує мені кремінець, загорнутий у брудний брунатний папір, і каже:

— Це я знайшов на гравійній дорозі біля бази миротворців. Ленор Дав сказала, що ти будеш радий.

Я дістаю кресало й випробовую його. Виходять гарні іскри. І хоча мама не в захваті від Ленор Дав, позаяк та відвертає увагу, кресало їй так подобається, що вона продіває в металеві кільця шкіряний шнурок із черевика й зав'язує його в мене на шиї.

— Страх яке добре кресало, — зауважує Сід, сумовито торкаючись птаха.

— Може, мені ввечері повчити тебе ним користуватись? — пропоную я.

Він звеселяється, сподіваючись, що займеться дорослою справою, та ще і я нікуди не подінуся.

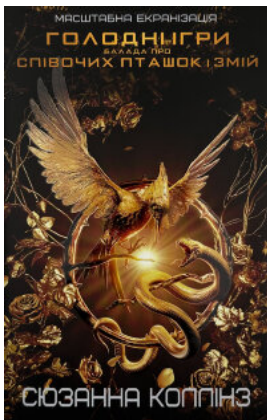
— Реально?

— Реально! — Я куйовджу його пишне волосся так, що кучері розлітаються навсібіч.

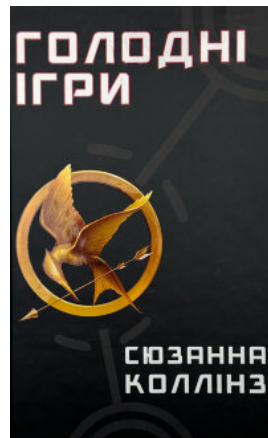
— Годі! — Сід регоче й прибирає мою руку. — Тепер мені знову треба зачесатися!

— То вперед! — кажу я. Він біжить геть, а я ховаю кресало під комірцем, бо в день Жнив не готовий ділитися ним зі світом.

Рекомендована література

Балада про співочих пташок і змій

Голодні ігри (кн. 1)

Полум'я займається.
Голодні ігри (кн. 2)

Переспівниця. Голодні ігри (кн. 3)

Жінки, які кохають до нестями

Оголошено вбивство

Перейти до категорії
Фантастика

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ